

॥ १६ ॥ अशाश्वतीः सर्वस्यापिकर्मणोतवत्त्वात्शाश्वतीः बहुत्वात् ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ इति शांतिपर्वणि आप० नै० भारतभा० पंचाशदधिकशततमोऽध्यायः ॥ १५० ॥ ॥ ७ ॥ एवमिति ॥ १॥ त्वाहं त्वामहं साद्धः दुष्कृतमपि संधायेतिसंबंधः ॥ २ ॥ प्राप्येति यमयातनाभोगांते दुष्कृतजंशल्यंमगमिष्यतीत्यर्थः ॥ ३ ॥ ४ ॥ ब्राह्मणानां भक्तइति शेषः ॥ ५ ॥ ब्रह्मशस्त्रं हि सितं यैस्तेषां संविदेरेकमत्यं सजाती यैः सह लभमानानामिति पूर्वावधि वेदनिश्चितान् युष्मान् प्रतिभूयैवक्ष्यामि ॥ ६ ॥ निर्जनाः निष्परिग्रहाः योगिनो यथानिर्धनान् दीनान् रक्षंति एवं भागवतो दयैव स्वसामर्थ्येन रक्षंस्त्वित्यर्द्धार्थः ॥ ७ ॥

यान्युजयंतो विंदंति स्वर्गमायुर्यशः प्रजाः ॥ तेषु त्वंसततं द्वादशा ब्राह्मणेषु निरर्थकः ॥ १६ ॥ इमं लोकं विमुच्यत्वमवाङ्मूर्द्धा पतिष्यसि ॥ अशाश्वतीः शाश्वतीश्च समाः पापेन कर्मणा ॥ १७ ॥ अर्धमानो यत्र गृध्रैः शितिकंठैरयोमुखैः ॥ ततश्च पुनरावृत्तः पापयोनिं गमिष्यसि ॥ १८ ॥ यदिदं मन्यसे राजन् नायमस्ति कुतः परः ॥ प्रतिस्मारयितारस्त्वायं मदूतायमक्षये ॥ १९ ॥ इति श्रीमहाभारतेशांति० आप० इंद्रोतपारिद्वितीयसंवादे पंचाशदधिकशततमोऽध्यायः ॥ १५० ॥ ॥ ७ ॥ भीष्म उवाच एवमुक्तः प्रत्युवाच तं मुनिं जनमेजयः ॥ गर्ह्य भवान् गर्हयते निंदयति मां पुनः ॥ १ ॥ धिक्कार्यमाधिकुरुते तस्मात्त्वाहं प्रसादये ॥ सर्वहीदं दुष्कृतं मे ज्वलाम्यग्ना विवाहितः ॥ २ ॥ स्वकर्मण्यभि संधायनाभि नंदति मे मनः ॥ प्राप्य घोरं भयं नूनं मया वैवस्वतादपि ॥ ३ ॥ तत्तु शल्यमनिर्हृत्य कथं शक्यामि जीवितुं ॥ सर्वं मन्युं विनीयत्वमभि मां वद शौनक ॥ ४ ॥ महानासं ब्राह्मणानां भूयो वक्ष्यामि सांप्रतं ॥ अस्तु शेषं कुलस्यस्य मापराभूदिकुलं ॥ ५ ॥ न हि नो ब्रह्मशस्त्रानां शेषं भवितुमर्हति ॥ सुतीरल भमानानां संविदं वेदं निश्चितान् ॥ ६ ॥ निर्विद्यमानस्त्वात्मानं भूयो वक्ष्यामि शाश्वतं ॥ भूयश्चैवाभिरक्षंतु निर्धनान् निर्जनान् इव ॥ ७ ॥ न त्वय ज्ञा अमुल्लोकं प्राप्नुवंति कथंचन ॥ आपाताम्रतितिष्ठति पुलिं दशवरा इव ॥ ८ ॥ अविज्ञायैव मे प्रज्ञा बालस्यैव संपंडितः ॥ ब्रह्मन् पितेव पुत्रस्य प्रीतिमान् भव शौनक ॥ ९ ॥ शौनक उवाच किमाश्चर्ययतः प्राज्ञो ब्रह्म कुर्यादसांप्रतं ॥ इति वै पंडितो भूत्वा भूतानां नानु कप्यते ॥ १० ॥ प्रज्ञा प्रासादमारुह्य अशोच्यः शोचते जनान् ॥ जगतीस्थानि वाद्रिस्थः प्रज्ञया प्रतिपत्स्यति ॥ ११ ॥ न चोपलभ्यते तेन न चाश्चर्याणि कुर्वते ॥ निर्विण्णात्मा परोक्षो वाधिकृतः पूर्वसाधुषु ॥ १२ ॥

आपातान्नरकान् पुलिंदाः शबराः स्लेच्छन्नेवाः ॥ ८ ॥ संपंडितः यो मदोषान् जानाति न त्वंतस्थां प्रज्ञां शरणागतोऽहमित्येवं रूपं सत्त्वपंडितः ब्रह्मन् ब्राह्मणजातिः कुपिता सती असांप्रतमयुक्तमपिकुर्यात् अत्र किमाश्चर्यं न किमपीत्यर्थः यत एवमतः प्राज्ञो बुद्धिमान् इति एवं प्रकारेण पंडितो विवेकवान् भूत्वा भूतानां भूतेषु नानु कप्यते नुकोपं न करोति ॥ १० ॥ न केवलमकोप एव प्रज्ञाफलं अपितु महत्त्वमप्यस्तीत्याह प्रज्ञेति ॥ ११ ॥ यः साधुषु निर्विण्णात्मा विरक्तः परोक्षस्तद्वृष्टिपथादपेतः तैश्च धिक्कृतस्तेन प्रज्ञानचोपलभ्यते तादृशस्य तदलाभेऽन्ये आश्चर्यमपि न कुर्वते अतः सत्संगं विना प्रज्ञादुल्लभैवेत्यर्थः ॥ १२ ॥